

A Lauder Javne Iskola alapításának háttere

A Lauder Iskola alapító okirata 1990-ben a következő célt határozta meg: [egy] *„magyarországi világi zsidó iskola létrehozása, amely biztosítja a magyar és az európai kultúra, valamint az egyetemes zsidó kultúra értékeinek minél magasabb színvonalú átadását mindazon gyermekek számára, akik - bármely nemzet, vagy felekezet tagjaiként - óhajtják és vállalják ezen kultúra és tudás megismerését, elsajátítását.”*

Az alapítók figyelembe vették, hogy a magyarországi zsidó identitás nem homogén, többek között vallási, tradicionális, etnikai és kulturális elemek egyénekenként változó arányú keveredéséből alakul ki. A Lauder Iskolát elsősorban olyan zsidó identitású emberek számára alapították, akik elfogadják, hogy a zsidósághoz való tartozást sokféleképpen lehet megélni, és akik saját zsidóságfelfogásukat nem tekintik a zsidóság egyetlen helyes értelmezésének.

Vallási és világi elemek az iskola zsidóságfelfogásában

A magyarországi zsidók kulturális, társadalmi és világnézeti sokszínűségének ismerete irányította az alapítókat, amikor leszögezték: az iskola zsidóságfelfogása szempontjából a vallási hagyomány csak az egyik - és nem az egyetlen - meghatározó elem lesz. Ezzel együtt magától értetődőnek tekintjük, hogy a Lauder Iskolába jelentkezők érdeklődnek a zsidó vallás, hagyomány és kultúra iránt, és szívesen tanulnak róluk. Az iskola zsidóságfelfogásában a modern, világi zsidó kultúra és a zsidó vallás összefüggenek, de az iskola számára a vallási elemek értelmezésében nem feltétlenül a zsidó jog, a hálákhá az irányadó.

A Lauder Iskola számára fontos a szabadság elve: mind a vallásszabadságot, mind pedig a vallástól való szabadságot biztosítani kívánjuk. Mindent megteszünk azért, hogy a zsidó vallást gyakorolni kívánó diákjaink számára adott legyen a vallási előírások betartásának lehetősége, ugyanakkor nem várjuk el a zsidó vallás gyakorlását.

Zsidók és nem zsidók az iskolában

Az iskola alapítása óta fontos elv, hogy az intézmény nem kizárólag magukat zsidónak tekintő tanulók számára nyitott. Az iskola tanárai és tanulói között sokan a zsidó vallásjog szerint nem zsidók, vagy még csak nem is zsidó származásúak, de természetesen az iskola minden munkatársa és diákja egyenjogú tagja intézményünk közösségének. Oktatási programunk egészét annak tudatában és annak tiszteletben tartásával állítjuk össze, hogy iskolánk tanulói különböző kulturális, vallási és etnikai háttérrel érkeznek. A tananyag kialakításakor számításba vesszük azt is, hogy mivel a magyarországi zsidók jelentős része vegyes házasságban él, ezért sok diákunk számára otthon is több nemzeti és vallási hagyomány keveredése az identitásukat kialakító alapélmény.

A zsidó kultúra tanításának oktatási célja, helye az oktatásban

Meggyőződésünk, hogy a vallási eszmék és szokások értelmezésekor minden vallási és világi zsidó irányzat álláspontját meg kell ismerni, és diákjainkat arra neveljük, hogy tanulmányaik

során elsajátítsák azokat az ismereteket és értelmezési módszereket, amelyek segítségével a különböző zsidóságfelfogások közül önállóan ki tudják választani a számukra legvonzóbbat. Jól és megalapozottan választani azonban csak alapos tudás birtokában lehet, a tárgyi tudás megszerzését tekintjük tehát a szükséges alapnak. A tananyag összeállításakor értékluralista szemléletet követünk. Célunk, hogy diákjainkat a modern világban is aktuális és megélhető zsidóság szeretetére, ismeretére tanítsuk, és mind a világi kultúrával, mind pedig a zsidó kultúrával kapcsolatban önálló gondolkodásra, választásra neveljük. A modern zsidó identitásnak fontos része a modern héber nyelv ismerete és az Izrael Államhoz való viszony. A Lauder Iskola Izraellel kapcsolatban is teret enged a világnézetek és politikai meggyőződések sokaságának. Igyekszünk az izraeli kultúrát, történelmet és mindennapi életet sokszínűen és értékelvűen bemutatni.

Pluralizmus

Napjainkban a zsidó vallásnak, hagyománynak és kultúrának számos, egymástól lényegesen különböző, egymásnak gyakran ellentmondó felfogása létezik. Iskolánk ebben a diverzitásban nem pusztán tény, hanem értéket lát, hiszen a zsidó kultúra eltérő értelmezésének köszönhetően más-más értékeket előtérbe helyező, különböző világnézetű emberek is megtalálhatják a zsidóságnak azt az interpretációját, amely számukra rokonszenves. Az iskolai oktatás során arra törekszünk, hogy a diákok a zsidó kultúrát ne egyetlen irányzat szempontjából, hanem többféle értelmezésben ismerjék meg.

Önálló gondolkodás és választás

A zsidó kultúra több mint három évezredes fennállása óta értékek, gondolatok, értelmezési lehetőségek és életformák lenyűgözően gazdag kincstárát hozta létre. Célunk, hogy a Lauder Iskolából kikerülő zsidó tanulók számára a zsidóságuk az életüket gazdagító érték legyen, éljenek magyarországi polgárként vagy bárhol a világon; a nem zsidó származású tanulók pedig a zsidó kultúrát ismerő és értékelő, szabadságszerető, mások hagyományait tisztelő felnőttekké váljanak.

Korszerű zsidó identitásra nevelünk

Meggyőződésünk, hogy a zsidó kultúra, hagyomány és vallás ismerete nem pusztán bizonyos tények tudását és egy adott életforma követését jelenti. Olyan zsidó és európai identitás kialakítására neveljük diákjainkat, amelynek egyaránt szerves része a hagyományos és a modern, világi zsidó kultúra ismerete. Célunk, hogy diákjaink a múlt tényei mellett ismerjék a zsidó filozófia, irodalom, képző- és filmművészet fontos alkotásait is, és ez segítse őket abban, hogy a zsidó kultúráról szerzett ismereteik integrálódjanak a kortárs valóság mindennapjaiba. A zsidó kultúrát nem csak szokványos tantárgyként oktatjuk a többi tantárgy között, hanem beépítjük az általános tárgyak oktatásába.

***

A Lauder Iskola hisz a tudás, a közösség és az innováció erejében. Iskolánk egy különleges műhely, ahol a zsidó hagyomány és kultúra megismerésén keresztül a diákok egyszerre sajátítják el a tradíció, valamint a korszellemnek megfelelő modern zsidó kultúra értékeit. Iskolánk a hagyomány és a modernitás értékeinek segítségével neveli diákjait a világ, és azon belül a zsidóság megismerésének igényére, nyitottságra és a sokszínűség elfogadására.